

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

WYMAGANIA PROGRAMOWE NA POSZCZEGÓLNE OCENY

Moduł: Wychowanie obywatelskie

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- nie opanował wiedzy i umiejętności w zakresie wymagań koniecznych niezbędnych do dalszego kształcenia,–
- mimo pomocy nauczyciela nie wypowiada się na forum klasy,–
- nie wykonuje prostych poleceń nauczyciela,–
- nie wykazuje chęci współpracy z nauczycielem (zadania specjalnie przygotowane-indywidualizacja),–
- nie interesuje się przedmiotem (brak książki, zeszytu, prasówki, nie przychodzi na lekcje itd.),–
- jego postawa jest sprzeczna z celami wychowawczymi realizowanymi na lekcjach.–

Ocena dopuszczająca (poziom wymagań koniecznych)

Uczeń:

- ma fragmentaryczną wiedzę i słabo wykształcone umiejętności, jednak w stopniu pozwalającym na kontynuowanie nauki,–
- nie formułuje jasnych wypowiedzi na tematy poruszane na lekcji,–
- jest bierny na lekcjach, jednak wykazuje chęć współpracy z nauczycielem i zespołem klasowym,–
- jego postawa budzi zastrzeżenia w kontekście przyjętych norm społecznych,–
- wymienia: rodzaje grup społecznych, cechy państwa, podstawowe zasady państwa demokratycznego, podstawowe zasady ustroju RP,–
- wymienia organy szkoły,–
- wyjaśnia– pojęcia: grupa społeczna, gmina, powiat, województwo, państwo, obywatelstwo, monarchia, republika, opozycja, ustawa, prawo, kodeks, partia polityczna, kampania wyborcza, organizacja pozarządowa,
- zna zasady komunikowania się,–
- wymienia podstawowe dokumenty dotyczące praw człowieka, partie polskiej sceny politycznej,–
- wymienia główne zadania szkoły, prawa i obowiązki dziecka i ucznia, zadania Samorządu Uczniowskiego,–
- zna– symbole narodowe, największe skupiska polonijne na świecie, wolności, prawa i obowiązki obywateli RP, zasady prawa wyborczego,
- potrafi nazwać centralne organy państwowe.–

Ocena dostateczna (poziom wymagań podstawowych)

Uczeń:

- jest aktywny na lekcjach sporadycznie,–
- jego wiedza jest wyrywkowa i fragmentaryczna,–
- ma problemy z samodzielnym sformułowaniem i uzasadnieniem wypowiedzi,–
- udziela odpowiedzi na proste pytania nauczyciela,–
- wykonuje samodzielnie proste zadania, które przydzielili mu grupa,–

omawia proste diagramy, wykresy, tabele,–
jego postawa jest zgodna z przyjętymi normami społecznymi,–
definiuje– pojęcia: potrzeby człowieka, grupy społeczne, samorząd terytorialny, Polonia, naród, państwo totalitarne, autorytarne, demokratyczne, absolutorium, koalicja, elektorat, interpelacja, immunitet,
zna:– podstawowe dokumenty określające zasady funkcjonowania szkoły, cele realizowane przez państwo, układ treści Konstytucji RP, strukturę władzy centralnej i podstawowe uprawnienia,
wymienia: formy państwa,– podstawowe dokumenty określające prawa i wolności człowieka, systemy partyjne na świecie, typy partii,
odróżnia państwa o ustroju demokratycznym od państw niedemokratycznych i zna sytuację jednostki w tych typach państw,–
charakteryzuje podstawowe zasady państwa demokratycznego i ustroju RP,–
opisuje i kwalifikuje grupy społeczne i warunki przynależności do nich,–
wie, że oprócz praw obywatel ma też powinności oraz jak się powołuje organy władzy.–

Ocena dobra (poziom wymagań rozszerzających)

Uczeń:

w dużej mierze opanował treści i umiejętności zawarte w programie,–
chętnie współpracuje w grupie,–
jest aktywny na zajęciach,–
umiejętnie wykorzystuje zdobyte informacje,–
wykonuje samodzielnie typowe zadania związane z tokiem lekcji i zlecone przez nauczyciela,–
umie formułować proste, typowe odpowiedzi ustne i pisemne,–
potrafi interpretować diagramy, mapki tematyczne, tabele,–
poprawnie– stosuje pojęcia: naród, państwo, samorząd terytorialny, grupa społeczna, państwo unitarne, federacyjne, niezawisłość sędziowska, suwerenność,
omawia formy państwa,–
zna i rozumie różnice między państwem totalitarnym i autorytarnym oraz mechanizm funkcjonowania państwa demokratycznego,–
wykazuje różnice między monarchią konstytucyjną a republiką,–
zna: rodzaje więzi społecznych w grupie, czynniki wyznaczające prawa–
i obowiązki dziecka i ucznia, władze samorządu uczniowskiego i opisuje ich działalność,
rozumie– swoje związki z przyrodą i wie, że jest ona niezbędna do życia oraz funkcjonowania człowieka, że człowiek staje się istotą społeczną dzięki różnorodnym kontaktom, współzależność między sposobem sprawowania władzy a sytuacją obywatela w państwie, różnicę między władzą ustawodawczą
i wykonawczą, podział zadań między organami władzy samorządowej a władzą centralną,
porównuje zachowania pozytywne i negatywne oraz ich wpływ na postawę ludzi,–
prezentuje różne sposoby rozwiązywania konfliktów,–
określa specyfikę działalności organów terytorialnych i organów szkoły,–
charakteryzuje podstawowe zasady ustroju politycznego RP i uprawnienia organów władzy,–
uzasadnia cel działania organizacji pozarządowych, fundacji, stowarzyszeń, związków zawodowych,–
dostrzega różnicę w typach partii i systemach partyjnych.–

Ocena bardzo dobra (poziom wymagań dopełniających)

Uczeń:

bardzo aktywnie uczestniczy w zajęciach,–
sprawnie– i samodzielnie posługuje się różnymi źródłami wiedzy, uzasadnia odpowiedzi, korzystając z wiadomości prasowych i telewizyjnych,
potrafi– posługiwać się poznanymi pojęciami oraz tekstem konstytucji w określonych sytuacjach, na wybranych przykładach ocenić funkcjonowanie w praktyce zasad ustroju RP, wykorzystać wiedzę teoretyczną do oceny problemów rozwiązywanych przez władze centralne i samorządowe,
uzasadnia własne poglądy i stanowiska,–
dokonuje samodzielnej oceny wydarzeń i zjawisk,–
potrafi łączyć wiedzę z różnych przedmiotów,–
potrafi interpretować diagramy, wykresy, tabele, mapki tematyczne i wyciągać wnioski,–
interpretuje teksty źródłowe,–
przedstawia obecny stan wiedzy dotyczącej badań socjologicznych,–
zna znaczenie pojęć: tolerancja, socjologia,–
porównuje swoje miejsce w społeczeństwie z pozycją innych osób,–
rozumie, że oprócz praw uczeń ma również obowiązki,–
wyodrębnia różnice w podziale zadań poszczególnych struktur samorządu oraz organizacji szkoły,–
wykazuje różnice występujące pomiędzy zadaniami poszczególnych struktur samorządu gminy, powiatu, województwa,–
rozumie i potrafi ustalić podobieństwa i różnice w sprawowaniu władzy w monarchii konstytucyjnej i republice,–
potrafi wyjaśnić istotę społeczeństwa obywatelskiego,–
ocenia sytuację obywatela w państwie demokratycznym i totalitarnym,–
umie określić rodzaje swobód obywatelskich, granice wolności,–
wyraża swoje opinie na temat terroryzmu,–
omawia konsekwencje konfliktów międzynarodowych i narodowościowych.–

Ocena celująca (poziom wymagań wykraczających poza program)

Uczeń:

posiada wiedzę i umiejętności wykraczające poza program,–
rozwija własne zainteresowania,–
bierze udział i odnosi sukcesy w konkursach,–
jest bardzo aktywny na lekcjach,–
wykonuje szereg zadań dodatkowych z własnej inicjatywy,–
jest żywo zainteresowany tym, co się dzieje w Polsce i na świecie,–
umiejętnie formułuje argumenty, wypowiada się w sposób poprawny, świadczący o dużej sprawności językowej,–
potrafi doskonale zaplanować i zorganizować pracę swoją i innych.–

Moduł: Wychowanie do aktywnego udziału w życiu gospodarczym

Ocena niedostateczna

Uczeń:

nie opanował wiedzy i umiejętności w zakresie wymagań koniecznych niezbędnych do

dalszego kształcenia,–

mimo pomocy nauczyciela nie wypowiada się na forum klasy,–

nie wykonuje prostych poleceń nauczyciela,–

nie wykazuje chęci współpracy z nauczycielem (zadania specjalnie przygotowane-
indywidualizacja),–

nie interesuje się przedmiotem (brak książki, zeszytu, prasówki, nie przychodzi na lekcje
itd.),–

jego postawa jest sprzeczna z– celami wychowawczymi realizowanymi na lekcjach.

Ocena dopuszczająca (poziom wymagań koniecznych)

Uczeń:

przy pomocy nauczyciela jest w stanie wykonać proste polecenia,–

wykazuje braki w opanowaniu wiedzy i umiejętności, które są konieczne do dalszego
kształcenia; posiada minimum wiedzy,–

nie potrafi sformułować jasnej wypowiedzi na tematy poruszane na lekcjach,–

jego postawa na lekcjach jest bierna, ale wykazuje chęć współpracy,–

wyjaśnia– pojęcia: praca, rynek, gospodarka rynkowa, popyt, podaż, cena, bank, giełda,
inflacja, towar, przedsiębiorstwo, pieniądz, moneta, banknot, budżet, podatek, bezrobocie,
pracodawca, pracobiorca, eksport, import, reklama,

wie, że celem działalności człowieka jest zaspokajanie– własnych potrzeb, że praca i
umiejętności są warunkiem rozwoju jednostki i społeczeństwa oraz dlaczego obywatele
powinni płacić podatki,

wylicza rodzaje podatków, symbole Unii Europejskiej,–

wskazuje na mapie państwa członkowskie Unii Europejskiej,–

wie, czym jest ONZ i NATO,–

wie, jak należy przygotować dokumenty niezbędne w uzyskaniu pracy, gdzie szukać
informacji o możliwości zatrudnienia,–

potrafi przy pomocy nauczyciela napisać CV i list motywacyjny,–

lokalizuje siedzibę Urzędu Pracy w miejscu zamieszkania.–

Ocena dostateczna (poziom wymagań podstawowych)

Uczeń:

jest aktywny na lekcjach sporadycznie,–

jego wiedza jest wrywkowa i fragmentaryczna,–

ma problemy z samodzielnym sformułowaniem i uzasadnieniem wypowiedzi,–

udziela odpowiedzi na proste pytania nauczyciela,–

wykonuje samodzielnie proste zadania, które przydzielili mu grupa,–

definiuje pojęcia: barter, budżet rodzinny, prawo popytu i sprzedaży, konkurencja,–

depozyt– bankowy, obligacja, akcja, kurs akcji, spółka zo.o., spółka akcyjna, spółdzielnia,
przedsiębiorczość, rynek pracy, siły wytwórcze, korupcja,

zna funkcje i rodzaje pieniądza,–

wyjaśnia na czym polega gospodarowanie,–

wie jakie są rodzaje gospodarek,–

zna mechanizmy gospodarki rynkowej, rodzaje spółek,–

rozumie perswazyjny charakter reklamy,–

wie– z jakich form pomocy mogą skorzystać absolwenci wszystkich typów szkół oraz na czym polegają obowiązki pracowników i pracodawców,
potrafi skorzystać z biura pośrednictwa pracy,–
opisuje– formalności związane z rozpoczęciem samodzielnej działalności gospodarczej oraz przemiany gospodarcze, jakie zaszły w Polsce po 1989 roku,
zna system szkolnictwa w Polsce,–
potrafi samodzielnie napisać CV i list motywacyjny,–
rozumie, że wybierając zawód, trzeba uwzględnić własne zainteresowania, a także zapotrzebowanie rynku,–
omawia etapy tworzenia Unii Europejskiej.–

Ocena dobra (poziom wymagań rozszerzających)

Uczeń:

w dużej mierze opanowała treści i umiejętności zawarte w programie,–
chętnie pracuje w grupie,–
jest aktywny na zajęciach,–
umiejętnie wykorzystuje zdobyte informacje,–
wykonuje samodzielnie typowe zadania związane z tokiem lekcji i zlecone przez nauczyciela,–
umie formułować proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne,–
potrafi interpretować diagramy, wykresy, mapki tematyczne, tabele,–
poprawnie– stosuje pojęcia: budżet, podmiot gospodarczy, marketing, inwestor, makler, dywidenda, prawo handlowe, dochód narodowy, deficyt budżetowy,
rynek– konsumenta, rynek pracy, transformacja, reprivatyzacja, „szara strefa”, Kodeks Pracy, reglamentacja, globalizacja, efekt cieplarniany, dziura ozonowa, kwaśne deszcze,
rozumie, że podejmowanie decyzji ekonomicznych uwarunkowane jest wieloma czynnikami,–
wyjaśnia znaczenie pracy dla rozwoju człowieka,–
wymienia przyczyny i rodzaje bezrobocia,–
rozumie mechanizm powstania inflacji,–
wyjaśnia funkcje pieniądza i rodzaje pieniądza,–
charakteryzuje rodzaje podatków,–
charakteryzuje mechanizmy gospodarki tradycyjnej, nakazowej, wolnorynkowej, działalność giełdy i banku,–
wie na czym polega konkurencja, jakie znaczenie ma marketing,–
potrafi wskazać i omówić przyczyny kryzysu gospodarki polskiej przed 1989 rokiem,–
zna formy przekształceń własnościowych w Polsce po 1989 roku, założenia planu Balcerowicza,–
zna czynniki wzrostu gospodarczego, omawia zasady działania Unii Europejskiej,–
ocenia wkład Polski w proces integracji europejskiej,–
potrafi uzasadnić wybór szkoły,–
potrafi przygotować niezbędne dokumenty celem uzyskania pracy,–
rozumie przyczyny biedy i zacołania w krajach Południa.–

Ocena celująca (poziom wymagań wykraczających poza program)

Uczeń:

- posiada wiedzę i umiejętności wykraczające poza program,–
- rozwija własne zainteresowania,–
- bierze udział i odnosi sukcesy w konkursach,–
- jest bardzo aktywny na lekcjach,–
- wykonuje szereg zadań dodatkowych z własnej inicjatywy,–
- jest żywo zainteresowany tym, co się dzieje w Polsce i na świecie,–
- umiejętnie formułuje argumenty, wypowiada się w sposób poprawny, świadczący o dużej sprawności językowej,–
- potrafi doskonale zaplanować i zorganizować pracę swoją i innych.–